R E F E R A T

na Plenum Zarządu Wojewódzkiego Ligi Kobiet odbywającego się dnia 21 kwietnia 1960 r. w sprawie zadań L.K. w pracy z kobietami wiejskimi.

Drogie Koleżanki .

Dzisiejsze plenarne posiedzenie Zarządu Wojewódzkiego Ligi Kobiet pragniemy poświęcić omówieniu i przedyskutowaniu sprawy działalności naszej organizacji w świetle węzłowych zadań rozwoju gospodarki ogólno-narodowej.

W całym programie rozwoju gospodarki naszego kraju. najtrudniejszym zadaniem jest osiągnięcie zaplanowanego rozwoju produkcji rolnej, a jest to sprawa zasadnicza , warunkuje bowiem pomyślny rozwój innych gałęzi naszej gospodarki w okresie najbliższych 6-ciu lat. Pomyślne wykonanie nakreślonego planu decydować będzie ponadto o wzroście poziomu stopy życiowej i realnych dochodów ludzi pracy zarówno w mieście jak i na wsi.

Problem wzrostu produkcji rolnej jest zatem problemem ogólnonarodowym. Ziemia bez względu na to w czyim pozostanie władaniu: państwowym, spółdzielczym czy indywidualnym - jest podstawowym dobrem całego narodu,żywicielką wszystkich obywateli, zamieszkałych na wsi i w mieście. Skutki więc zbyt powolnego tempa rozwoju produkcji rolnej odczuwamy wszyscy, dlatego wszyscy powinniśmy pomóc, aby je jak najszybciej zlikwidować.

Dla prawidłowego ustalenia naszej w tym zakresie działalności - trzeba byśmy wysuwane na dzisiejszym plenum zadania potrafiły powiązać z bieżącą sytuacją w rolnictwie oraz wytycznymi ustalonymi przez Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą i Zjednoczone Stronnictwo Ludowe.

Każda z nas obecnych na tej sali zdaje sobie sprawę z tego, że okres 15-lecia przyniósł tak jak w innych dziedzinach, również poważne osiągnięcia w dziedzinie rozwoju rolnictwa.
W okresie ostatnich lo-ciu lat osiągnęliśmy w kraju 15,5 procentowy wzrost produkcji roślinnej, oraz 39-procentowy wzrost produkcji zwierzęcej. W naszym województwie natomiast produkcja roślinna wzrosła o 14 procent, oraz zwierzęca o 27,5 procent.
Mimo tych rezultatów, tempo wzrostu produkcji rolniczej, nie zabezpiecza wzrostu stopy życiowej ludzkości naszego kraju, w którym corocznie przybywa ponad pół miliona obywateli, przyczym w województwie łódzkim w ciągu roku przybywa około 22 tys. obywateli.

Zdawać sobie jeszcze musimy sprawę i z tego, że dotychczasowe osiągnięcia w rolnictwie są w poważnej mierze wynikiem ogromnego wysiłku fizycznego chłopów. Przy obecnych starych metodach pracy w rolnictwie nie ma większych mozliwosci podniesienia produkcji rolnej. Nasza ziemia może dwukrotnie więcej rodzić, ale do tego trzeba postępu technicznego, nowoczesnej wiedzy rolniczej i nowoczesnych metod gospodarowania na wsi.

Dalszy rozwój naszego kraju zaplanowany na lata 1959-1965 uzależniony jest w poważnym stopniu od wyników rolnictwa, aby produkcja przemysłowa mogła wzrosnąć w tych latach o 80%, a stopa życiowa obywateli od 32 - 35%, produkcja rolna musiy w tym samym okresie wzrosnąć o dalszych 30%. W naszym wojewodztwie zakładamy, że do końca roku 1965, produkcja rolna wzrośnie o 16% w tym roslinna o 11,7%, zwierzęca 21.9%.

Nie wykonanie tego zadania w dziedzinie rolnictwa musiało by w konsekwencji odbić się na planie wzrostu produkcji przemysłowej i na wszystkich innych wskaznikach, a w ostatecznym rachunku - na zaplanowanym wzroscie gospodarki ogólnonarodowej.

Natomiast wykonanie planowego wzrostu produkcji

rolnej ma ogromne znaczenie gryż pozwoli na :

po pierwsze: wyżywienie całego narodu z uwzględnieniem poważnego przyrostu naturalnego, a powinniśmy przecież żywić się coraz lepiej, racjonalniej zgodnie z naukowymi normami spożycia, mleka mięsa, tłuszczu, cukru, owoców i warzyw.

po drugie: zabezpieczenie dla przemysłu niezbędnych surowców

po trzecie: zapewnienie eksportu towarów rolnych na takim poziomie by zapewnić import artykułów żywnościowych i pasz. Niezależnie od wymienionych względów natury ekonomicznej, chodzi także o to, aby wyraz z powszechnym procesem mechanizacji rolnictwa, wraz z większymi umiejętnościami gospodarowania na roli, postępował proces ciągłego wyzwalania się człowieka z jarzma nadmiernego wysiłku. Chodzi o to, aby mogły zaistnieć pomyślniejsze warunki dla szybszego zlikwidowania upośledzenia kulturalnego wsi, wyzwolenia kobiety wiejskiej od trudu, pracy niejednokrotnie przekraczającej jej siły. Chodzi wreszcie o to, by obudzone w Polsce Ludowej pragnienia wsi do coraz lepszego i kulturalnego życia, tylko częściowo dotychczas zaspokojone - mogły doczekać się powszechnej realizacji.

Wiemy jak często skarżą się rodzice a zwłaszcza matki , że dzieci ich szukają ucieczki ze wsi do miasta, w poszukiwaniu atrakcyjniejszych, ciekawszych form życia. Zamiast więc narzekać na obecną młodzież wiejską należy jej stwarzać takie warunki pracy i tak rozwijać życie kulturalne by młodzież na wsi czuła się dobrze.

Tow. Gomułka na I Krajowym Zjeździe Kółek Rolniczych powiedział: " Musimy pamiętać, że za stan każdego młodego pokolenia odpowiada to pokolenie, które go wychowuje, które go wydało na świat. Dziwić się - mówi dalej, że młodzież nieraz z pogardą patrzy na swoją gospodarkę. Czym się ma zachwycać tą harówką , którą wy macie? tą niską wydajnością pracy, tym, niskim stopniem kultury, tym zacofaniem technicznym i gospodarczym wsi?

Wprowadzcie szeroką technikę na wieś, wykorzystajcie wielkie zdobycze nauki na odcinku rolnictwa, wtedy młodzież będzie chętnie pracować wraz z wami!

Dlatego też może jak nigdy dotychczas, dalszy rozwój rolnictwa wymaga od kobiety wiejskiej pełnego zaangażowania jej uzdolnień, jej głębokich uczuć obywatelskich, rodzinnych i macierzyńskich, jej społecznego instynktu, ofiarności i cierpliwej pracy aż do osiągnięcia rezultatów.
W spełnieniach roli jaką powinien dziś odegrać kobieta wiejska pomoże jej niezawodnie i doda siły swiadomość, że mimo wielu jeszcze braków i niedostatków, nie mało zmieniło się dziś na lepsze w życiu wsi, w życiu jej samej, jej rodziny, a zwłaszcza jej dzieci.
O ileż lepsza jest młodość jej dzieci niż była jej własna młodość.

Mimo wielu jeszcze trudności jakie przyjdzie pokonywać na drodze do realizacji stojących przed wsią zadań, dotychczasowe przemiany jakie w niej zaszły, pozwalają wierzyć w sens podejmowanego trudu dla osiągnięcia perspektyw lepszego pomyślniejszego życia.
Dlatego od współczesnej kobiety wiejskiej oczekujemy, nietylko aktywnego bezpośredniego udziału w walce o wzrost produkcji rolnej, o postęp w rolnictwie.
Spodziewamy się również że podejmie ona działalność pobudzającą własne środowisko społeczne mężą i dorosłe dzieci do realizacji, każdej z tych spraw, które przyczynią się do wykonania zamierzonych w rolnictwie zadań.

W jakich dziedzinach, planowany wzrost produkcji rolnej szczególnie zależy od kobiety wiejskiej - ze względu na poważny jej w nich udział.

Będzie to przede wszystkim wzrost produkcji zwierzęcej. Plan w tym zakresie wyraża się w 21.9 procentowej w naszym województwie zwyżce pogłowia trzody chlewnej.

Równolegle do wzrostu pogłowia ma nastąpić wzrost wydajności mleka.

Planuje się uzyskanie przeciętnie od jednej krowy 2110 l. mleka rocznie/obecna średnia wydajności 1850 litrów/ oraz wzrost przeciętnej wagi sztuk hodowlanych.

Planowane zwiększenie pogłowia drobiu to także bardzo istotna sprawa, która w poważnym stopniu należy właśnie od kobiety. Wzrost hodowli drobiu ma poważne znaczenie zarówno dla poprawy bilansu mięsa na rynku krajowym jak i dla zwiększenia eksportu i to w sposób stosunkowo łatwy i nie kosztowny.

Wydatnie wzrastające z roku na rok zapotrzebowanie na rynkach zagranicznych na jaja i mięso drobiowe - czyni drobiarstwo dziedziną produkcji coraz bardziej rentowną. Dlatego też Państwo przychodzi z pomocą hodowcom z różnymi formami pomocy przede wszystkim w dostarczeniu odpowiedniego materiału do chowu oraz w zaopatrzeniu w paszę, pomoc instruktażową i opiekę weterynaryjną.

Drugim z kolei ważnym zadaniem jest wzrost roślin przemysłowych, których uprawa stanowi gałęź produkcji, pozostającą w poważnym stopniu w rękach kobiet.

Chodzi o plantacje buraka cukrowego, lnu, konopi i innych.

Do roku 1955 mamy osiągnąć wzrost produkcji warzyw z 95 do 118 kg. w przeliczeniu na jednego mieszkańca, owoców zaś - z około 25 kg. do około 35 kg. I w tej dziedzinie bezpośredni udział biorą kobiety wiejskie. Chodzi o to, by te gospodynie wiejskie które o ogródkach warzywnych uprawiają dostateczną ilość warzyw dla potrzeb własnych, przechodziły do uprawy polowej połączonej z kontraktacją.

Wszystkie planowane we wzroście produkcji rolnej zadania wymagają, obok zwiększenia wydajności pracy, poważnych inwestycji w rolnictwie. Inwestować rolnictwo to przede wszystkim mechanizować je, przeprowadzać niezbędne melioracje, zabezpieczać konieczny rozwój budownictwa gospodarczego, oraz zagospodarowywać grunty, będące dotychczas we władaniu Państwowego Funduszu Ziemi. Trzeba więc na ten cel olbrzymich środków finansowych.

W wyniku Uchwał II Plenum K.C.P.Z.P.R. i XI Plenum Naczelnego Komitetu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego został ustanowiony Fundusz Rozwoju Rolnictwa, będący równowartością świadczeń na rzecz Państwa z tytułu obowiązkowych dostaw. Państwo zwraca wsi sumy, powstałe z różnicy między cenami płaconymi za dostawy obowiązkowe, a cenami wolnorynkowymi.

Sumy te wyrażające się cyfrą ..... 200 mil. złotych, które pod nazwą P.F.R. w okresie do 1965 roku zostaną oddane do dyspozycji kółek rolniczych, mają służyć rozwijaniu zespołowego wysiłku inwestycyjnego wsi, gromadzeniu wspólnego majątku chłopskiego torowaniu drogi postępowi agrotechnicznemu, mają służyć intensyfikacji rolnictwa.

Fundusz Rozwoju Rolnictwa zasilony własnym wkładem chłopów, może być użyty na określone cele tj. na zakup maszyn rolniczych na melioracje, budownictwo przetwórcze, rolno - spożywcze, zlewnie, suszarnie, przechowalnie owoców i warzyw, punkty pół. mechanicznego przerobu słomy lnianej i konopnej, suszenie tytoniu i tp.

Fundusz ten przeznaczony głównie na mechanizację, pomoże w znacznym stopniu w wyparciu z produkcji kosztownej końskiej siły pociągowej.

Poprzez tańszą i szybszą uprawę wpłynie na wzrost plonów, ułatwi rolnikowi pracę, pozwoli mu więcej czasu przeznaczyć na udział w hodowli, poszerzenie wysokopłacalnych upraw przemysłowych, konserwację mechanizacji, wczesny zbiór siana, a tym samym osuszenie go i składowanie.

Wykorzystanie więc Funduszu Rozwoju Rolnictwa zgodnie z jego przeznaczeniem, to sprawa wzrostu produkcji i potanienia jej, a tym samym uzyskania wzrostu dochodu rodziny chłopskiej, bo tym samym sprawa szybszego zaspokojenia potrzeb kobiety wiejskiej.

Dlatego Fundusz Rozwoju Rolnictwa nie może być traktowana przez kobiety jako sprawa im obca, jako uprzywilejowanie mężczyzn z rzekomą krzywdą kobiet.

Nie można bowiem zaczynać wzrostu produkcji od małej mechanizacji np. w hodowli, dla której potrzebny jest przecież odpowiedni wzrost bazy paszowej, a to często wiąże się z koniecznością przeprowadzenia melioracji. Inaczej mówiąc trzeba najpierw zabezpieczyć potrzeby wiejskiej mechanizacji i urządzeń, które z kolei pomogą w rozwiązaniu potrzeb mechanizacji i urządzeń, potrzebnych w gospodarstwie domowym.

Koleżanki.

Aby doniosłe dla całego kraju zadania produkcyjne zostały wykonane przez wsie indywidualne PGR-y i spółdzielnie produkcyjne niezbędny jest w ich realizacji szeroki, świadomy i aktywny udział kobiet które przecież stanowią większą część naszego społeczeństwa.

Dlatego też obowiązkiem wszystkich instancji naszej organizacji kobiecej jest podjęcie zorganizowanego, planowego działania wśród kobiet wiejskich dostosowanego do bieżących potrzeb.

Zamierzenia nasze realizować będziemy w oparciu o koła gospodyń wiejskich, we wsiach indywidualnych i spółdzielczych, o koła Ligi Kobiet, w PGR-ach o społecznie działające komisje kobiece w spółdzielniach.

Praca naszej organizacji na terenie wsi powinna iść w trzech zasadniczych kierunkach:

po pierwsze: winna obejmować szeroką działalność wyjaśniającą kobietom wiejskim znaczenie i sens uchwał, dotyczących rozwoju rolnictwa, tworzenia i zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania Funduszu Rozwoju Rolnictwa. Ponadto wskazywania na konieczność upowszechniania wiedzy rolniczej i stałego podnoszenia jej poziomu.

po drugie: nieść pomoc działaczkom organizatorkom produkcji i tak nakierowywać ich działalność, by przyczyniła się do ciągłego pełniejszego udziału kobiet w produkcji rolnej.

po trzecie: działalność nasza powinna nieść pomoc w potrzebach i trudnościach kobiety wiejskiej, wynikających z jej roli - żony matki, gospodyni domowej i obywatelki.

Jak wiemy w województwie naszym najliczniejsze spośród wszystkich jest środowisko kobiet ze wsi indywidualnych. W wsiach tych zorganizowanych jest 665 KGW zrzeszających 13463 członk.

Prace Kół Gospodyń cechuje nie mały wysiłek i ofiarność i nie małe są ich osiągnięcia. W roku 1959 koła gospodyń zorganizowały 216 kursów gospodarstwa domowego, prowadziły 84 dziecińce letnie, świadczyły na fundusz budowy szkół i organizowały wiele kulturalnych imprez. W wyniku ich pracy powstało 119 wypożyczalni sprzętu gospodarstwa domowego, 54 świetlice wiejskie rozwija swoją działalność pod kierownictwem KGW 33 KGW posiada

własne zespoły artystyczne. Nie małe osiągnięcia mają koła gospodyń w dziedzinie oświaty sanitarnej a szczególnie w organizowaniu posterunków sanitarnych i podręcznych apteczek, którymi opiekują się przeszkolone na kursach P.C.K. wiejskie przodownice zdrowia. W roku 1959 pracowało i osiągnęły poważne rezultaty 30 zespołów hodowlanych, oraz 391 zespołów uprawy ogródków warzywnych i kwiatowych. Coraz więcej kobiet wiejskich dbaenia zagadnienia estetyki wnętrz mieszkalnych i obejść gospodarskich, ozego dowodem były piękne rezultaty osiągnięte w wyniku udziału w konkursie p.t. "Konkurs zdrowia w chacie wiejskiej", w którym uczestniczyło 50 KGW. Istnienie poważnej już liczby K.G.W. a liczymy, że w dalszym ciągu ilość ich będzie wzrastać - niewątpliwie ułatwi nam realizację zamierzonych zadań. Wielostronne uzdolnienie i talenty kobiet wiejskich, bogate doświadczenia, zdobyte w toku społecznego działania w K.G.W. ofiarność ich pracy i inicjatywa - wniesiona do wspólnej samorządnej organizacji chłopskiej - wzbogacą niezawodnie formy działania wsi, uczynią je skuteczniejszymi w realizacji obecnych zadań wsi, w podniesieniu pozycji kobiety wiejskiej do należnej jej rangi w społeczeństwie.

Rozważałyśmy pokrótce osiągnięcia, braki i niedociągnięcia istniejące w kołach gospodyń wiejskich, działających w przeważającej mierze w środowisku kobiet wsi indywidualnej, bo takie w naszym województwie stanowią zdecydowaną większość.

Zastanówmy się obecnie pokrótce nad zagadnieniem pracy organizacji kobiecej w istniejących 149 spółdzielniach produkcyjnych.

W wyniku pracy prowadzonej wspólnie przez Ligę Kobiet i Woj. Związek Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych zorganizowane zostały we wszystkich powiatach sekcje kobiece, przy Powiatowych

Związkach Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, sekcji takich istnieje 15 na 16-cie powiatów, ponieważ powiat Łódź ma wspólny Związek z powiatem brzezińskim, posiada więc 1 wspólną sekcje kobiecą. Rady Kobiece zorganizowane zostały w 68 na 149 sp. produkc. W wyniku dotychczasowej pracy powstało 18 K.G.W. we wsiach, w których istnieją spółdzielnie produkcyjne. Jakkolwiek fakty te świadczą o poważnym wysiłku i nie małych jego rezultatach, to jednak stwierdzić musimy, że zarówno zasięg działania jak i nasze wpływy na środowisko spółdzielczyń są dotychczas o wiele za słabe.

W wyniku słabej naszej pracy poważna część kobiet pomimo swej pracy w gospodarce spółdzielczej nie weszła w skład statutowych członków spółdzielni. Wśród zdolnych do pracy w spółdzielni członków rodzin - ilość kobiet wynosi 1338, niezależnie od tego, że zbyt mała ilość kobiet jest statutowymi członkami spółdzielni a tym samym nie biorą one udziału w decydowaniu o sprawach spółdzielczych w zarządzaniu spółdzielczą gospodarką.
To już katastrofalnie wprost przedstawia się udział kobiet w pracy w gospodarce zespołowej. Kobiety w 1959 roku wypracowały zaledwie 8% ogólnej liczby spółdzielczych dniówek.

Zmiana tej sytuacji, na pomyślniejszą, uruchomienie w spółdzielczym życiu i gospodarce, niewyczerpanych rezerw energii zapału i umiejętności kobiet, przekształcenie ich postawy w dążeniu do lepszej przyszłości z biernej na aktywną - to podstawowy nasz cel, do osiągnięcia którego zmierzać musimy całym zespołem środków i form naszego działania w tym środowisku.
Stosunkowo krótki okres naszej pracy z kobietami w spółdzielniach produkcyjnych wykorzystałyśmy raczej na pracę organizatorską, a więc jak już na wstępie powiedziałam, na pomoc w zorganizowaniu Seksji Kobiet przy Woj. Zw. Rol. Sp. Produkcyjnych,

która poszczycić się może poważnym osiągnięciem seksji powiatowych, oraz Rad Kobiecych w spółdzielniach. Zorganizowanych zostało ponadto dla kobiet ze spółdzielni 35 kursów racjonalnego żywienia, 9 kroju i szycia, 6 przetworów owoców i warzyw, 1o kobiet ze spółdzielni ukończyło 1 miesięczny kurs zorganizowany przez Zarz. Gł. Ligi Kobiet i Krajową Radę Spółdzielczości Produkcyjnej.

Obecnie musimy nie tylko nadal poszerzać naszą bazę organizacyjną w spółdzielniach produkcyjnych , ale również pogłębiać pracę. Oczekujemy, że Woj. Zw. Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych pomoże nam w realizacji wspólnie przyjętych uchwał za wykonanie których ponosimy wspólną odpowdzialność.
Ważnym zadaniem naszym musi być taka praca z radami kobiecymi w spółdzielniach produkcyjnych, aby mogły spełnić one rolę jaka ustalona została na krajowej naradzie kobiet ze spółdzielni produkcyjnych, a rola ta polega na :

1. reprezentowaniu potrzeb i interesów kobiet wobec zarządu spółdzielni.
2. pomocy w usuwaniu trudności związanych z życiem i pracą kobiet.
3. zabieganie o zwiększenie ilości członkiń spółdzielni produkc.
4. inicjowanie organizacji K.G.W. aby poprzez nią mogły być podejmowane sprawy gospodarstwa domowego, kultury, oświaty oraz urządzeń socjalnych we wsiach indywidualnych.

Zdaniem naszym najsłabiej dotąd wygląda praca organizacji kobiecej wśród kobiet w Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

Nie znaczy to jednak wcale, że organizacja nie podejmowała wysiłku w tym zakresie i że nie posiada widocznych rezultatów.
Na ogólną ilość 91 gospodarstw, koła Lig Kobiet zorganizowane zostały 26 PGR-ach, koła te zrzeszają 379 członkiń, w 65 państwowych gospodarstwach kół wogóle zorganizować nie można ze względu na to że pracuje w nich nie więcej jak 1 - 3 kobiety.
Wśród 2952 stałych pracowników w PGR kobiety stanowią zaledwie 179%. Znaczna ich część pracuje w nich również sezonowo. Udział kobiet w tym sektorze gospodarki jest wciąż niedostateczny. Uruchomienie tej siły posiada podstawowe znaczenie dla PGR-w których gospodarka opiera się obecnie na rozrachunku własnym. Trudności w wykorzystaniu rezerw miejscowej siły roboczej zmuszą kierownictwo gospodarstw do korzystania z kosztownej pracy sezonowo angażowanych ludzi nie związanych na codzień z życiem i wynikami produkcji w PGR. Obniża to znacznie rentowność gospodarstwa a tym samym obniża dochód rodzin pracowników, uniemożliwia wygospodarowanie funduszu zakładowego, z którego mogą by budowane urządzenia komunalne, socjalne i kulturalne, jak również dokonywane wypłaty 13-ej pensji. Skutki tego odczuwa przede wszystkim kobieta, i to zarówno pracująca w gospodarstwie, jaka i żona pracownika. Zmiana w tej sytuacji nie może nastąpić bez wzrostu świadomości i aktywności kobiet. Od ich postawy wpływa na dorosłe córki czy synów - w poważnej mierze zależy podniesienie poziomu życia i kultury w środowisku PGR-owskim.
Walka więc o świadomość kobiet, o zrozumienie przez nie, że jedyną drogą do polepszenia warunków ich życia jest aktywny ich udział we wszystkich pracach, które w gospodarstwie muszą być wykonane możliwie najlepiej i najtaniej - to podstawowy problem tego środowiska.

Tylko wypracowane przez ludzi wartości mogą być wykorzystane dla zaspokojenia ich potrzeb, dla zorganizowania potrzebnych im urządzeń i placówek. Dlatego choć wiemy wszyscy, że punkty usługowe i mechanizacja gospodarstwa domowego - znacznie ułatwia pracę kobiecie pracującej to jednak bez pracy kobiet, nie jesteśmy w stanie wypracować potrzebnych na te urządzenia środków. Bierne czekanie na to aż coś samo przyjdzie lub ktoś za nas zrobi, nie zmieni w sposób pomyślny sytuacji kobiet, ale przeciwnie pogorszy ją. Niezbędna zatem w naszej pracy z kobietami w PGR-ach jest:

1. praca polityczno-wyjaśniająca.
2. pomoc w rozwijaniu w działalności Ligi Kobiet w PGR-ach
3. współdziałanie ze Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnych i administracją PGR-ów w zakresie rozwijania budownictwa, urządzeń socjalnych i kulturalnych.
4. pomoc w prawidłowym wykorzystaniu funduszy państwowych przeznaczonych na przedszkola w PGR-ach w roku bieżącym i w latach następnych.

Ogromne znaczenie zarówno dla spraw produkcyjno-gospodarczych i kulturalnych, jak i dla rozwiązywania potrzeb rodziny wiejskiej - ma praca terenowych rad narodowych.

Rady Narodowe w ostatnim okresie otrzymały szerokie uprawnienia w gospodarowaniu na własnym terenie. One to ustalają roczny i perspektywiczny plan produkcyjnego, gospodarczego, kulturalnego i społecznego rozwoju swojego terenu. One bilansują inwestycje i potrzebne na nie środki, kontrolują wykonawstwo całokształtu zadań, są ich koordynatorem.

Sprawują więc rzeczywistą władzę ludową na swoim terenie. Dlatego też zasadniczego znaczenie nabiera sprawa udziału kobiet w pracach rad narodowych . Skromną ilość, bo wynoszącą zaledwie 522 radnych spośród kobiet wiejskich, możemy i powinniśmy wydatnie uzupełnić działaczkami na wsi, zdolnymi do aktywnej pracy w komisjach rad. Uchwała Rady Państwa przewidująca możliwość wprowadzenia do komisji Rad Narodowych działaczy społecznych nie koniecznie radnych daje nam w tym względzie duże możliwości. Obowiązkiem naszej organizacji jest praca z kobietami radnymi i członkiniami komisji, inspirowanie przez nie załatwienia tych spraw, które jako najistotniejsze wysuwają kobiety wiejskie. Należy stwierdzić, że w zakresie pracy z kobietami radnymi mamy wiele poważnych braków. Powołane w czasie ostatniej kampanii wyborczej do rad narodowych, komisje przy Zarz.Woj. i Zarządach terenowych Ligi Kobiet, o ile spełniły naogół swoje zadania w czasie wyborów o tyle w okresie późniejszym nie wykazywały większej aktywności. Z inicjatywy komisji do współpracy z radnymi narodowymi istniejącej przy Zarz.Woj. zorganizowana została poważna narada kobiet radnych z całego województwa, w ciekawej dyskusji jaka toczyła się na powyższej naradzie wysunięto wiele cennych postulatów i wniosków, wiele z nich nie doczekało się realizacji i to należy samokrytycznie przyznać z winy Zarz.Wojewódzkiego. Zakładaliśmy, że podobne narady odbędą się w każdym powiecie z udziałem radnych gromadzkich rad narodowych ale i to zamierzenie nie zostało wykonane, narada taka odbyła się się jedynie w Wieruszowie.

Wskutek słabej pracy Komisji istniejących przy Z.W.L.K. i Zarz.Powiatowych/mam tu na myśli komisję do współpracy z radami narodowymi/ na którą w pewnej mierze składało się i to, że w skład komisji wchodził aktyw z poza radnych, a nawet członkin komisji radę który nie był zapoznany na bieżąco z zagadnieniami na sesjach rad bądź komisjach, postanowiono na jednym z posiedzeń prezydium Zarz.Woj.L.K. powołać kluby kobiet radnych przy Zarządach Ligi Kobiet. Kluby w mysl naszych założeń miały zbierać się w przed i po sesjach rad dla przedyskutowania problemów na sesjach, w pierwszym zaś rzędzie tych spraw które dotyczą przede wszystkim kobiet, oraz realizacja których wymaga ich aktywnego udziału. Zakładałyśmy , że kluby przyczynią się do zorganizowania pracy w ten sposób by w poradniach społecznych Ligi Kobiet radne w określone dni pełniły dyżury, celem przyjmowania i załatwienia różnych spraw zgłaszanych im przez kobiety. Aby kluby były również inicjatorami i współ z Komitetem Frontu Jedności Narodu organizatorami spotkań radnych/ głównie kobiet/ z wyborcami, by pomagały w pracy i usuwaniu trudności napotykanych przez radne gromadzkich rad narodowych. Realizacja tych przedstawionych przeze mnie spraw nie wygląda pocieszająco.

Po pierwsze nie wszystkie zarządy kluby zorganizowały, posiadamy je zaledwie przy 8-miu Zarządach. Najlepiej klub pracuje w Piotrkowie mieście., poza tym instancjom naszym począwszy od Zarządu Wojewódzkiego nie wystarczyło dość wytrwałości aby wprowadzić dyżury radnych. Kluba nawet tam gdzie istnieją, nie zbierają się systematycznie, pracę ich cechuje raczej akcyjność i przypadkowość.

Powiedziałem już na wstępie o znaczeniu jakie posiada praca naszej organizacji z radnymi gromadzkimi, zresztą z radnymi wogóle.

Obecnie zbliżają się wybory do rad narodowych, organizacja nasza musi w sposób przemyślany i zorganizowany przystąpić do tej tak poważnej kampanii. Musimy już teraz przygotować ewidencję wypróbowanego aktywu kobiecego, od gromad począwszy a na województwie skończywszy aby z pełnym zaufaniem i przekonaniem o słuszności zgłaszanych kandydatów, wysunąć kandydatki do przyszłych rad z tym że wszystkie zarządy i cały aktyw musi solidarnie podjąć pracę zmierzającą do zwiększenia ilości kobiet radnych, mając jednocześnie na uwadze również większą ich przydatność.

W całej rozciągłości popierać będzie kandydatury obecnych radnych, ale tylko tych, które z honorem wypełniły nałożone na nich zadania, a poza tym wysuniemy nowe kandydatki spośród najlepszych, najrozumniejszych i najaktywniejszych kobiet naszego terenu. Zadania takie muszą przejąć na siebie wszystkie instancje i aktyw L.K.

Na terenie wsi naszego województwa działa 5 poważnych organizacji spółdzielnych.

- spółdzielność produkcyjna
- spółdzielczość zaopatrzenia i zbytu
- spółdzielczość mleczarska
- spółdzielczość ogrodnicza
- spółdzielczość oszczędnościowo-pożyczkowa

Spółdzielczość ta zrzesza ponad 334,3o8 członków, w tym około 53 t.s. kobiet. Ogółem przez spółdzielnie te prowadzonych jest na wsi 3153 sklepów, 34oo punktów skupu, 539 zakładów przetwórczych, przemysłu rolno,spożywczego, przedsiębiorstw usługowych, wszystkie one jako cel swej działalności wysuwają sprawę obsługi produkcyjnych i konsumpcyjnych potrzeb wsi.
Są one ponadto głównym, a właściwie jedynym odbiorcą płodów rolnych wyprodukowanych przez wieś.
Programowym ich założeniem jest pomoc w podnoszeniu produkcji rolnej. Skuteczność jednak całokształtu ich działalności zależy przede wszystkim od prawidłowego działania każdej z podstawowych komórek tych spółdzielczych organizacji.
Spółdzielnie rolnicze tym różnią się od innych przedsiębiorstw że są kierowane i kontrolowane przez organa samorządu,wybieranego w sposób demokratyczny przez ogół członków.
Od stopnia zainteresowania i zaangażowania się członków w spółdzielczej działalności, w ogromnej mierze zależy realizacja programowych założeń spółdzielczości. Biorąc pod uwagę fakt, że kobiety w spółdzielczości stanowią 16% członków, trzeba widzieć zadania naszej organizacji, a głównie Wojewódzkiego i powiatowych wydziałów spółdzielczych. Ligi Kobiet w pracy z różnymi pionami spółdzielczymi.
Uważamy za wskazane i konieczne by instancje L.K. podjęły dalsze prace z kobietami pracującymi w spółdzielniach produkcyjnych i działającymi w organach samorządu. Zadaniem Ligi Kobiet jest udzielanie im pomocy przez nie nakierowywanie pracy spółdzielni, aby służyła również sprawom i potrzebom kobiet.

Potrzeby i sprawy to przede wszystkim :

1. pełne zaopatrzenie sklepów
2. sprawa zorganizowania odbioru produktów rolnych i sprawiedliwe ich klasyfikacja.
3. uwzględnienie w programach szkolenia, prowadzonego przez spółdzielczość tematów związanych z zaspokojeniem potrzeb kobiet.

Musimy jednak pamiętać i tą zasadą kierować się w toku naszej pracy, że ponieważ ważny jest i potrzebny udział kobiet wiejskich w kierowaniu wszystkimi pionami spółdzielczości wiejskiej, to jednocześnie konieczne jest powszechne ich członkowstwo, aktywność we wszystkich formach pracy samorządu, zdobywanie w toku pracy umiejętności i doświadczenia. To jest jedynie słuszna droga, dająca prawo do udziału we władzach spółdzielczych.

Jakkolwiek organizacja nasza nie zajmuje się w zasadzie sprawami produkcji rolnej, to jednak nie może być obojętna sprawa wzrostu poziomu wiedzy rolniczej wśród kobiet Dlatego też w większym niż dotychczas stopniu pracować musimy nad zjednywaniem agronomek, nauczycielek szkół rolniczych, prelegentów T.W.P., lekarzy weterynarii, dla szerzenia wiedzy wśród kobiet wiejskich. Pomocą ze strony naszej organizacji będzie również zachęcenie wiejskich bibliotekarek i nauczycielek do popularyzacji i czytelnictwa książek rolniczych wśród kobiet wiejskich.

W dalszym ciągu rozwijać będziemy formy naszej pomocy kobietom wiejskim w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Zarząd Wojewódzki sporządził ewidencję wszystkich instruktorek prowadzących kursy, zamierza w najbliższym czasie wprowadzić doszkalanie tych instruktorek, które posiadają względne przygotowanie, aby kursy przez nie prowadzone przyniosły kobietom wiejskim rzeczywiście pożytek. Ponieważ dość często zdarzają się wypadki że kursy prowadzone są przez osoby zupełnie do tego nie przygotowane, które w rezultacie nie przynoszą zamierzonych rezultatów pragniemy wystąpić do kuratorium z wnioskiem aby wydało odpowiednie zalecenia zabraniające prowadzenia kursów bez zgody inspektorów.
Zamierzamy także uruchomić Wojewódzki Ośrodek Gospodarstwa Domowego w którym prowadzono byłoby szkolenie instruktorek do prowadzenia kursów, kucharek z P.G.R., stołówek szkolnych i innych. Jeżeli dotąd ośrodek taki nie powstał to tylko ze względu na brak odpowiedniego pomieszczenia.
Uważamy że zachodzi konieczność uporządkowania sprawy organizowania prowadzenia i odpłatności kursów.
W związku z powyższym we współpracy z kierownictwem spółdzielczości, Związkiem Kółek Rolniczych i Towarzystwem Wiedzy Powszechnej ustalona zostanie jednolitość kryteriów w doborze kadry instruktorskiej i programu szkolenia i doszkalania się tej kadry.
Nie szkodę a pożytek przyniesie przejściowe zmniejszenie kursów na rzecz ich jakości.

Organizacja nasza nie mało zrobiła, choć bardzo wiele jest jeszcze do zrobienia w zakresie opieki i pomocy w wychowywaniu dziecka wiejskiego.

Musimy podjąć poważny wysiłek w pozyskaniu większej ilości nauczycielek wiejskich do prowadzenia stałych pogadanek i dyskusji w K.G.W. na różnych kursach i spotkaniach na temat wychowania dzieci i młodzieży, zamierzamy nawiązać stały kontakt z nauczycielkami wiejskimi i poprzez instruktorat dostarczyć materiały do pogadanek. Organizować będziemy spotkania i dyskusje nad literaturą o aspektach wychowawczych . Ze względu na duże jeszcze braki w opiece nad dzieckiem wiejskim pomagać będziemy matkom przez dalsze organizowanie dziecińców i półkolonii, aby w ten sposób uwolnić część kobiet wiejskich od troski o dziecko w okresie nasilonych prac polowych.
Trzeba jednak aby K.G.W. we własnym zakresie i za własne fundusze dziecińce organizowały, Rady K.G.W., oraz Komisje Wiejskie L.K. powinny wyjaśnić członkiniom K.G.W. korzyści wynikające stąd dla matek i ich dzieci oraz udzielić maksymalnej pomocy w organizacji dziecińców.
W roku bieżącym z piękną inicjatywą wychodzi harcerstwo, mianowicie we wszystkich miejscowościach, gdzie są obozy harcerskie, będzie organizowana przez harcerzy opieka nad dziećmi tej miejscowości. Trzeba więc aby KGW udzieliły pomocy obozom harcerskim w dostarczaniu produktów dby dzieci mogły w ten sposób otrzymać całodzienne wyżywienie.
Ogółem na terenie wsi istnieje 227 placówek opieki nad dzieckiem 131 przedszkoli, 96 ognisk przedszkolnych oraz w roku 1959 było 84 dziecińce sezonowe prowadzone przez instektoraty, T.P.D., K.G.W. i Związki Zawodowe Pracowników Rolnych
Główne zadania naszej organizacji w opiece nad dzieckiem polega przede wszystkim na:

- udziale w społecznej kontroli placówek wychowawczych i opieki nad dzieckiem.
- prowadzenie pracy interwencyjnej w stosunku do organizacji, instytucji, resortów i Związków Zawodowych.
- pomoc w pomnażaniu środków państwowych środkami społecznymi

W formach pomocy dziecku wiejskiemu w dalszym ciągu rozwijać będziemy pracę nad organizowaniem ognisk dziecięcych i placów zabaw.

Ważną, ale nie dość spopularyzowaną formą pomocy dla kobiet wiejskich są nasze poradnie prawno-społeczne, których obecnie istnieje 9. Udzielają one bezpłatnie kobietom wiejskim porad z dziedziny prawnej, wychowawczej, społecznej, oraz z dziedziny świadomego macierzyństwa, którego idea coraz życzliwiej traktowana jest przez kobiety wiejskie. Działalnosc naszych poradni ilustrują następujące cyfry: w roku 1959 poradnie nasze udzieliły porad i załatwiły ogółem 284 spraw. Dotyczyły one przede wszystkim spraw majątkowych, alimentacyjnych, rozwodowych, umieszczenia dzieci w Domach Dziecka, lub szkołach specjalnych, leczenie nałogowych alkoholików i innych.

Mimo tych osiągnięć praca poradni jest jeszcze daleko nie wystarczająca w porównaniu z istniejącymi w tej mierze potrzebami. Dlatego też należy: usprawnić pracę i spopularyzować działalność istniejących poradni, zorganizować je tam gdzie jeszcze do tej pory nie powstały, oraz przystosować w większym niż dotąd stopniu działalność poradni do potrzeb kobiet wiejskich.

Zdajemy sobie wszyscy sprawę z tego, że zadania stojące przed wsią, a w tym i przed kobietami wiejskimi i są trudne i poważne, że jednak zostaną one wykonane przy udziale jakże ofiarnego i oddanego aktywu kobiet wiejskich pozwalają wierzyć dotychczasowe ich osiągnięcia.

O wielkiej ofiarności i przywiązaniu kobiet wiejskich o ich patriotyźmie świadczy ostatnio prowadzona kampania przygotowań do obchodów 5 lecia Międzynarodowego Dnia Kobiet.

W okresie tym kobiety wiejskie podjęły 712 zobowiązań dotyczących zwiększenia i podniesienia jakości hodowli, zwiększenia upraw roślin przemysłowych, organizacji wypożyczalni, świetlic, przedterminowych dostaw, wpłat na budowę szkół 1000 lecia, podniesienie estetyki i tp.

Na terenie wsi odbyło się w tym czasie 912 zebrań, 171 wieczornic i akademii 8,mo marcowych. Obecnie podejmowane są zobowiązania dla uczczenia święta klasy robotniczej i Święta Ludowego. Podejmowane zobowiązania przynią się w znacznym stopniu do wykonania stojących przed wsią zadań.